

SZKOLENIE KIERUJĄCYCH DZIAŁANIEM RATOWNICZYM DLA CZŁONKÓW OSP (DOWÓDCÓW OSP)

TEMAT 9:

Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień i powodzi.

---

autor: **Piotr Woliński**

Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień

▫ **Materiał nauczania:**

Rozpoznanie terenu zdarzenia podczas lokalnych podtopień, powodzi.

Organizacja i prowadzenie działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień, powodzi.

Ewakuacja osób i zwierząt z terenów objętych powodzią.

Znaki umowne.

Rozpoznanie wstępne terenu zdarzenia

Kierujący, po przybyciu na miejsce zdarzenia, musi wstępnie ocenić:

- **rodzaj i wielkość wystąpienia zdarzenia,**
- **prognozę oraz jego rozwój,**
- **ustalić, czy w wyniku zdarzenia są osoby poszkodowane lub bezpośrednio zagrożone.**
- **czy ilość sił i środków jest wystarczająca**

Rozpoznanie szczegółowe terenu zdarzenia

Kierujący, po rozpoznaniu wstępnym, musi szczegółowo określić:

- **rodzaj i wielkość uszkodzenia infrastruktury przeciwpowodziowej,**
- **Ilość osób i zwierząt do ewakuacji,**
- **lokalizacji zalanych budynków, pomieszczeń w budynku oraz piwnic,**
- **występujące instalacje (gazowej, wodociągowej, elektrycznej)**

Zdjęcie 1

Rozpoznanie szczegółowe terenu zdarzenia

Kierujący, po rozpoznaniu wstępnym, musi szczegółowo określić:

- **ilość i rodzaj potrzebnego sprzętu do działań,**
- **wyznaczyć miejsce koncentracji sił i środków,**
- **organizację łączności.**

Rozpoznanie w zalanym budynku:

- **ilość osób przebywająca w danym budynku,**
- **ile osób można i trzeba przekonać do ewakuacji z zalanego budynku,**
- **jaka jest kondycja psychiczna i fizyczna tych osób,**
- **czy występują jakieś zagrożenia dla ludzi w budynku (pęknięcia ścian, rozlane paliwa itp.),**
- **jakie są rzeczywiste potrzeby ludzi, którzy pozostaną w budynku.**

Zdjęcie 1

Organizacja terenu akcji

Każde działanie ratownicze, nawet lokalne w miejscowości, musi przybrać formę działania zorganizowanego. W jednym punkcie miejscowości, najlepiej na placu składowym czy boisku dostępnym dla samochodów ciężarowych, wyznaczamy punkt napełniania worków.

Organizacja terenu akcji

Nie róbnmy tego w bezpośrednim sąsiedztwie wałów, gdyż na drogach gruntowych samochody ciężarowe z piaskiem mogą ugrzęznąć. Osoba odpowiedzialna za pracę tego punktu musi mieć łączność ze sztabem akcji i dbać o zaopatrzenie w piasek, worki, paliwo do pojazdów i wyżywienie dla pracujących ekip.

Organizacja terenu akcji

W punkcie napełniania worków mogą pracować osoby słabsze, kobiety czy osoby nieletnie. Wskazane jest dobre oświetlenie takiego miejsca, gdyż akcje ratownicze prowadzone są także nocą.

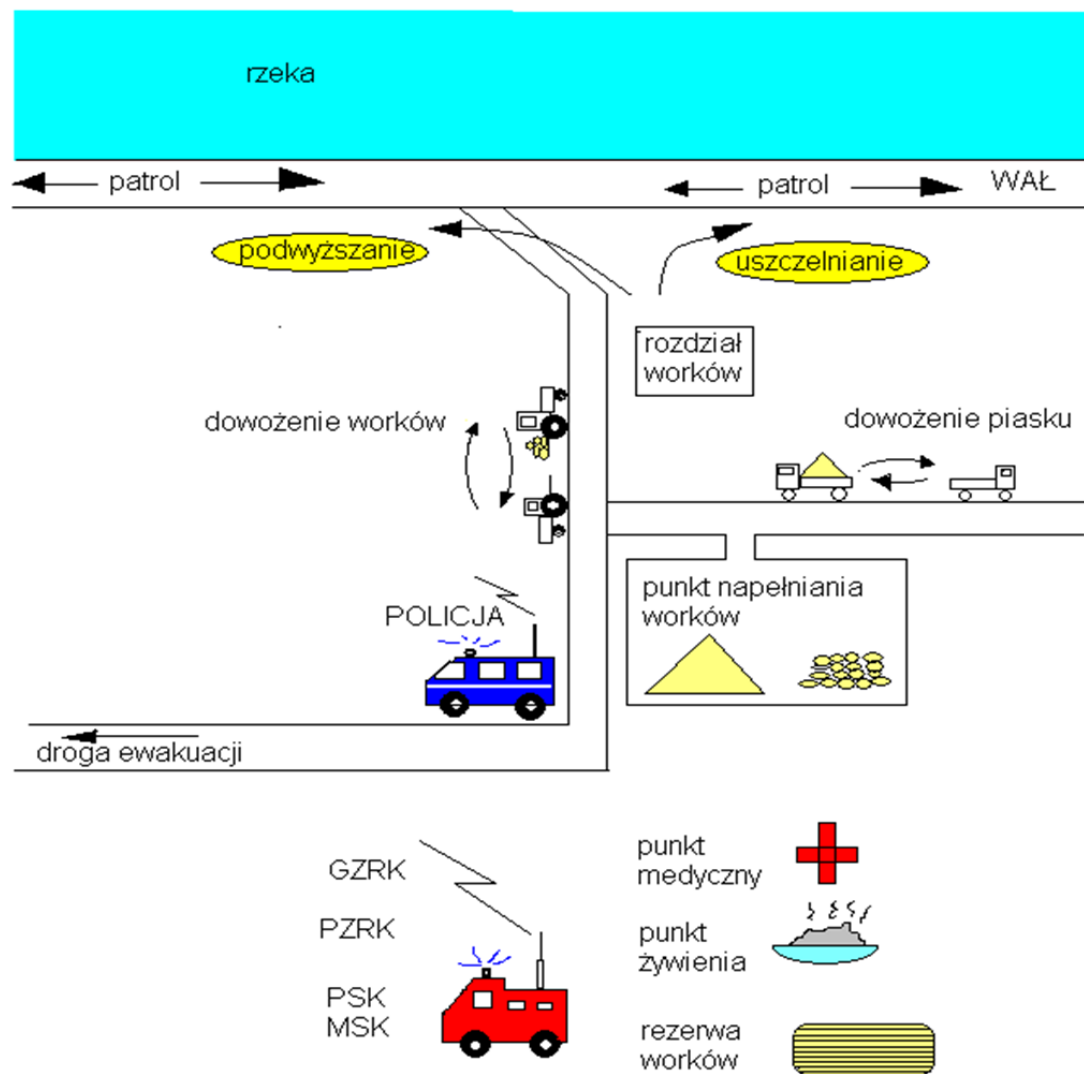

Organizacja terenu akcji

W punkcie takim, oprócz pracy bieżącej, konieczne jest stworzenie rezerwy gotowych worków w razie nagłej konieczności użycia większej ilości. Przyczepy dwuosiowe wymagają placów manewrowych, których w pobliżu wałów nie ma. Należy w tym punkcie zwrócić uwagę na zabezpieczenie dróg dojazdowych do wałów. Przeważnie są to drogi gruntowe bez twardej powierzchni, a po okresie opadów, które towarzyszą powodzi znajdują się w bardzo złym stanie.

Organizacja terenu akcji

Organizacja terenu akcji

W centralnym punkcie działań (punkcie napełniania worków lub bliżej wałów) powinien dyżurować lekarz lub ratownik medyczny. Należy wyposażyć go w zestaw PSP R1.

W czasie długotrwałych i wyczerpujących działań notowane jest wiele przypadków omdleń i zasłabnięć. Nosząc ciężkie worki ratownicy narażeni są na zwichnięcia stawów oraz kontuzje mięśni i ścięgien, dlatego niezbędny jest zestaw szyn usztywniających.

Zdjęcie 1

Organizacja terenu akcji

W sztabie musi zostać zorganizowany punkt ładowania akumulatorów radiotelefonów, telefonów komórkowych i latarek, wyposażony w odpowiednie urządzenia. Powinny to być wielostanowiskowe ładowarki szybkie.

Organizacja terenu akcji

Urządzenie do napełniania worków

Organizacja terenu akcji

Napełnianie worków z piaskiem

Ratowanie i ewakuacja ludzi, zwierząt i mienia

Podstawowe zasady ratowania ludzi znajdujących się w wodzie:

- w każdym przypadku udzielanie pomocy ludziom, którzy znaleźli się w wodzie musi być natychmiastowa, ze względu na możliwość poważnego i szybkiego rozstroju zdrowia ratowanej osoby;
- bez względu na okoliczności tonięcia osoby, zawsze należy mieć na uwadze bezpieczeństwo własne i osób przypadkowo obecnych na miejscu akcji;

Ratowanie i ewakuacja ludzi, zwierząt i mienia

Istnieją cztery podstawowe sposoby udzielania pomocy:

- **bezpośrednio z wody;**
- **z brzegu;**
- **z jednostki pływającej;**
- **w sytuacjach specjalnych - np. złamanie lodu, bagniska.**

Udzielanie pomocy z wody

Jest to sposób stosowany w ostateczności, kiedy nie ma dostatecznych środków pływających lub czas jest zbyt krótki na ich uruchomienie (np. tonące dziecko).

W akcji tego typu należy:

- **do bezpośredniego kontaktu z osobą ratowaną dopuszczać tylko w ostateczności /wyjątek dziecko/;**
- **osobę holować jak najkrótszą drogą do łodzi;**
- **udzielać pomocy osobą znajdującym się jak najbliżej.**

Udzielanie pomocy z wody

Udzielanie pomocy z wody - ćwiczenia: Elbląg 02.2016 i Gorzów Wlkp. 01.2013

Udzielanie pomocy z brzegu

Pod tym pojęciem rozumie się prowadzenie akcji bez wchodzenia do wody, z lądu stałego lub pomostu.

Warunkiem skuteczności jest możliwość podania przedmiotu (np. bosaka) przy pomocy, którego będzie można holować osobę i wyciągnąć z wody.

Udzielanie pomocy z brzegu

Rzucając koło ratunkowe lub rzutkę należy:

- **rzucać tak, aby sprzęt upadł w odległości ok. 1m od osoby;**
- **w nurcie rzeki, rzucać przed osobę tak, aby osoba ratowana znalazła się pomiędzy sprzętem a ratownikiem.**

Udzielanie pomocy z jednostki pływającej

- **Do ratowanego należy dopłynąć jak najszybciej, najkrótszą drogą.**
- **W wypadku małej jednostki pływającej i gdy warunki atmosferyczne pozwalają, należy stosować holowanie osoby trzymającej się burty.**
- **Przy dużych jednostkach można wciągać osoby na pokład.**

Udzielanie pomocy z jednostki pływającej

- Po uchwyceniu tonącego odwracamy go plecami do burty i w tej pozycji wciągamy na pokład, gdyż inaczej odruchowo będzie się zapierał nogami

Ewakuacja – definicja, podział

Ewakuacja - planowe i zorganizowane działanie przemieszczenia ludność z terenu zagrożonego na teren bezpieczny.

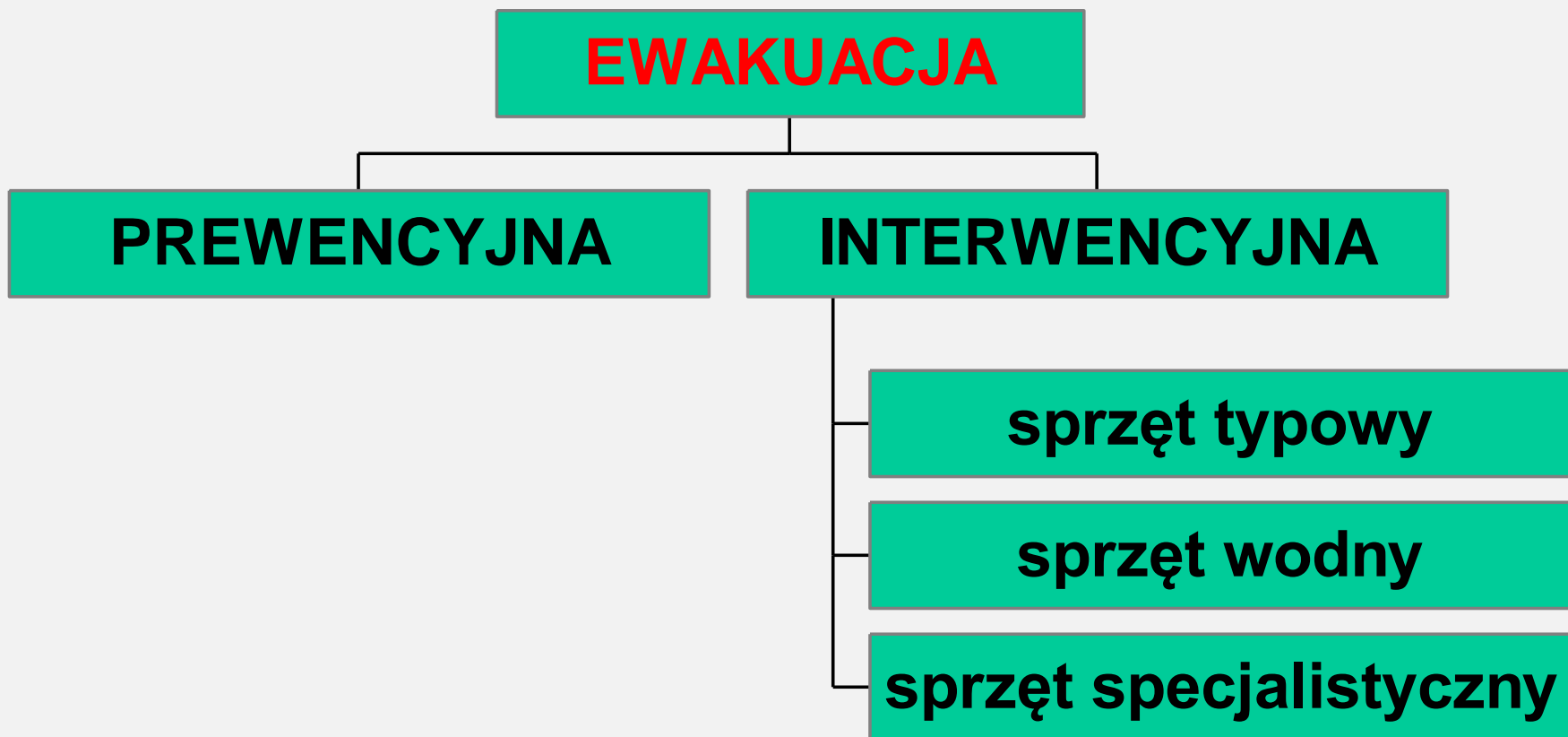
Ewakuacja pierwotna - wywiezienie ludności z miejsca zagrożonego do miejsca bezpiecznego.

Ewakuacja wtórna - wywiezienie ludności z terenu ewakuacji pierwotnej do miejsca tymczasowego pobytu

Ewakuacja – podział

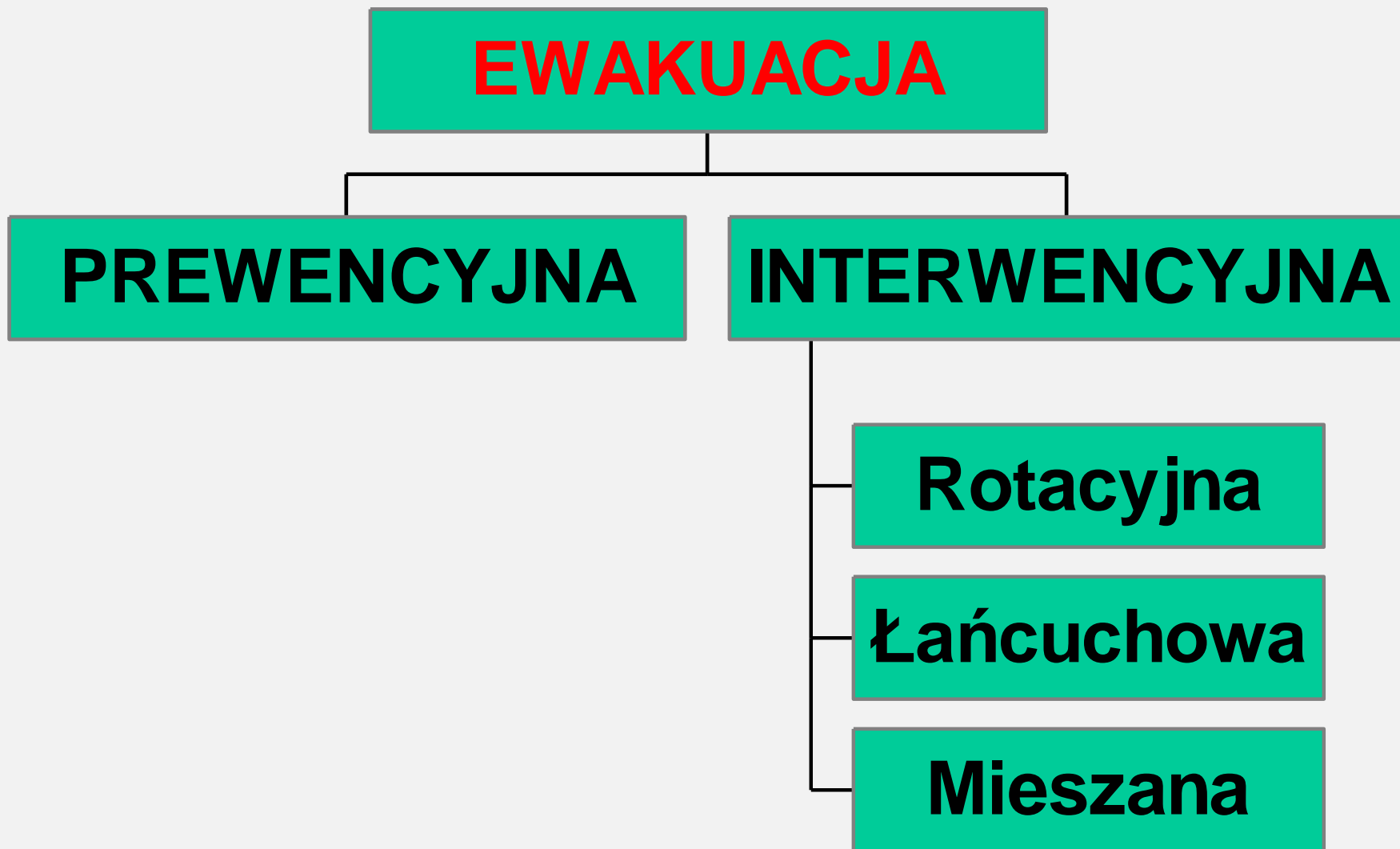
Ewakuacja – podział

ewakuacja prewencyjna - dotyczy przygotowania obiektu pod względem technicznym do samodzielnego jego opuszczenia przez ludzi bądź przy pomocy strażaków lub przedstawicieli podmiotów współdziałających.

ewakuacja interwencyjna - jest prowadzona przez służby ratowniczo-porządkowe podczas akcji ratowniczej przy pomocy specjalistycznego sprzętu będącego na wyposażeniu samochodów straży pożarnej, a także urządzeń będących stałym wyposażeniem obiektów.

Ewakuacja - podział

Ewakuacja - podział

Ewakuacja łańcuchowa - ratownicy rozstawieni wzdłuż drogi ratunkowej przekazują sobie osoby (odpowiednia kondycja osób).

Ewakuacja rotacyjna - ratownicy na całej długości drogi ratunkowej towarzyszą poszczególnym osobom lub grupie osób (wielu ciężiej poszkodowanych, słaba kondycja).

Ewakuacja mieszana - wspólne zastosowanie ewakuacji: rotacyjnej oraz łańcuchowej.

Ogólne zasady ewakuacji osób sprzętem pływającym:

- zabierać ludzi na jednostki pływające od strony dziobu lub rufy. Podpływanie do nich burtą jest niewskazane i grozi wywróceniem;
- osoby umieszczane w: łodziach, pontonach, tratwach, powinny przyjąć pozycję siedzącą;
- nie przekraczać dopuszczalnej ładowności;
- zabronić ratowanym wykonywania zbędnych ruchów;
- ratownicy każdemu pomagają bezpiecznie wejść na łódź

Ogólne zasady ewakuacji osób sprzętem pływającym:

- unikać ewakuowania samych kobiet i dzieci, starać się zapewnić opiekę mężczyznom;
- osoby ubierać w sprzęt ratunkowy typu kamizelki, pasy;
- ewakuować w pierwszej kolejności osoby z miejsc bezpośrednio zagrożonych lub położonych najdalej;
- akcje ratowania zwierząt i mienia prowadzić gdy nie ma zagrożenia dla ratowników.

Ogólne zasady ewakuacji osób sprzętem pływającym:

Ewakuacja poszkodowanego za pomocą amfibii z JRG 1 Elbląg, podczas ćwiczeń „Zalew 2015:”, Wyspa Nowakowska.

Ogólne zasady ewakuacji zwierząt:

- **naczelną zasadą jest ratowanie i ewakuacja zwierząt w drugiej kolejności po ludziach.**
- **przeprowadzić je należy tylko wówczas, gdy nie zagraża to bezpośrednio życiu bądź zdrowiu ratowników.**
- **małe zwierzęta ładować wprost na łódź po uprzednim spętaniu,**
- **drób przewozić w klatkach lub w workach,**

Ogólne zasady ewakuacji zwierząt:

- duże zwierzęta, o ile ich stan i środki pływające nie pozwalają na załadunek zaleca się uwiązać liną i zmusić do pływania,
- każdorazowo przy transporcie zwierząt dużych powinien znajdować się właściciel, z którym zwierzęta są oswojone
- unikać zabierania zwierząt z różnych gospodarstw, gdyż mogą stać się wzajemnie agresywne.

Ogólne zasady ewakuacji zwierząt:

Ewakuacja zwierząt przy użyciu amfibii

(ćwiczenia „Zalew 2010” Wyspa Nowakowska gmina Elbląg)

Działania humanitarne

Dostarczanie zaopatrzenia powodzianom:

- woda pitna w fabrycznych szczelnych pojemnikach (butelki pet, pojemniki 5 l)
- żywność w szczelnych opakowaniach (konserwy, słoiki, pojemniki plastikowe)
- chleb w workach foliowych, zapakowany w nieprzemakalne pojemniki

Działania humanitarne

Dostarczanie zaopatrzenia dla zwierząt

- **zwierzętom dostarczamy wodę pitną przewożoną w zbiornikach odkażonych i sprawdzonych przez inspekcję sanitarną**
- **suche mieszanki paszowe lub prasowane siano musi być w transporcie zabezpieczone przed zamoczeniem brudną wodą powodziową**

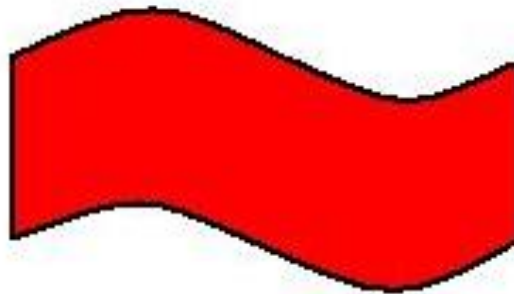
Znaki umowne stosowane na terenie powodzi

FLAGA BIAŁA

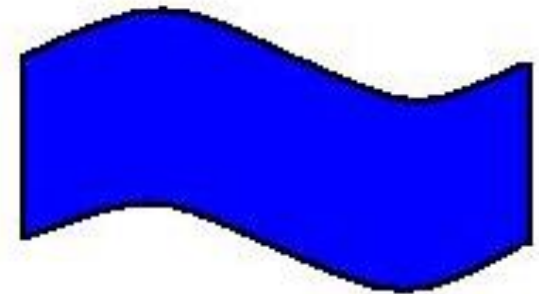
proszę o ewakuację

FLAGA CZERWONA

proszę o żywność i wodę

FLAGA NIEBIESKA

proszę o lekarza

Znaki umowne stosowane na terenie powodzi

Znaki umowne stosowane do kontaktu z helikopterem

TAK (YES)

NIE (NO)

BIBLIOGRAFIA

- „Instrukcja ewakuacji ludności” - SOCK 164/95, Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1995 r.
- „Ratownictwo i ewakuacja podczas pożarów”, Bielicki P.; CS PSP, Częstochowa 2001r.
- „Szkolenie Strażaków Ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach” Praca zbiorowa CNBOP 2009
- „Bezpieczeństwo pożarowe i ewakuacja. Obowiązkowe instrukcje postępowania w sytuacjach kryzysowych wraz z numerami alarmowymi” Praca Zbiorowa 2009
- „Poradnik na wypadek powodzi”. KG PSP Warszawa 2005 r.
- „Programowanie działań na wypadek zaistnienia sytuacji kryzysowych”. S.A. PSP KRAKÓW 2006 r

INDEKS MATERIAŁÓW POBRANYCH Z INTERNETU

- Zdjęcie 1: W. Sadowski
- Zdjęcie 2: W. Sadowski
- Zdjęcie 3: Szkolenie Strażaków Ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach.
- Zdjęcie 4: Szkolenie Strażaków Ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach
- Zdjęcie 5: Szkolenie Strażaków Ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach
- Zdjęcie 6: KM PSP Elbląg
- Zdjęcie 7: KM PSP Gorzów Wlkp.
- Zdjęcie 8: KP PSP Piła
- Zdjęcie 9: KP PSP Piła
- Zdjęcie 10: KM PSP Piotrków Trybunalski

Pobrano 18.02.20016 z www.os-psz.olsztyn.pl

Pobrano 18.02.20016 z www.os-psz.olsztyn.pl

INDEKS MATERIAŁÓW POBRANYCH Z INTERNETU

- Zdjęcie 11: Pobrane z portel.pl
- Zdjęcie 12: W. Sadowski
- Zdjęcie 13: Szkolenie Strażaków Ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach
- Zdjęcie 14: Szkolenie Strażaków Ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach
- Zdjęcie 15: Szkolenie Strażaków Ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach